

4 SEM TDC GERD (CBCS) 4

2023

(May/June)

RURAL DEVELOPMENT

(Generic Elective)

Paper : GE-4

(**Rural Development Programmes and
Institutions in India**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. নির্দেশানুযায়ী তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ লিখা : 1×8=8

Answer the following as directed :

(a) ভাৰতত হিতাধিকাৰী নিয়োজিত আঁচনিবোৰৰ
প্ৰয়োজনীয়তাৰ এটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

Write one cause of needs of Beneficiary-
Oriented Programmes in India.

(b) ভাৰতবৰ্ষত সৰ্বোচ্চ পৰিমাণে গ্ৰাম্য নিয়োগ সৃষ্টি কৰা
আঁচনিখনৰ নাম কি?

What is the largest Rural Employment
Generating Scheme of India?

(2)

- (c) সামূহিক উন্নয়ন আঁচনিৰ এটা গুৰুত্ব উল্লেখ কৰা।
Mention one importance of Community Development Programmes.
- (d) গ্ৰাম্য অৰ্থনীতিত আত্মসহায়ক গোটৰ এটা বৰঙণি উল্লেখ কৰা।
Mention one contribution of SHG in rural economy.
- (e) IRDP আঁচনিখন কোন চনত ভাৰতত আৰম্ভ কৰা হৈছিল?
In which year was the IRDP Scheme started in India?
- (f) ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰাম্য স্বাস্থ্য মিচনৰ মুখ্য উদ্দেশ্য কি?
What is the main aim of National Rural Health Mission?
- (g) প্ৰসূতি মাতৃ মৃত্যুৰ হাৰ বুলিলে কি বুজা?
What is meant by maternal mortality rate?
- (h) পঞ্চায়তী ৰাজ ব্যৱস্থা বিকেন্দ্ৰীকৰণ পৰিকল্পনাৰ উদাহৰণ।
(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)
Panchayati Raj Institution is an example of decentralized planning.
(Write True or False)

P23/1167

(Continued)

(3)

2. তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত টোকা লিখা (প্ৰতিটো ১৫০ শব্দৰ ভিতৰত): 4×4=16
Write notes on any four of the following within 150 words each:
- (a) গ্ৰাম্য বৈদ্যুতিকৰণ আঁচনি
Rural Electrification Programmes
- (b) জননী সুৰক্ষা যোজনা
Janani Suraksha Yojana
- (c) ৰাষ্ট্ৰীয় স্বাস্থ্য নীতি, ২০১৭
National Health Policy, 2017
- (d) প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তা
Needs of Adult Education
- (e) সামাজিক বনানীকৰণ
Social Forestry
3. তলৰ যি কোনো চাৰিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া (প্ৰতিটো ৫০০ শব্দৰ ভিতৰত): 14×4=56
Answer any four of the following questions (within 500 words each):
- (a) তথ্য যোগাযোগ আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। ভাৰতৰ গ্ৰাম্য উন্নয়নত তথ্য যোগাযোগ আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাই কেনেদৰে সহায় কৰে, আলোচনা কৰা।
Discuss the importance of ICT. Explain how ICT has helped in rural development of India.

P23/1167

(Turn Over)

- (b) ভাৰতৰ গ্ৰাম্য অঞ্চলত সৰ্বশিক্ষা আঁচনিৰ প্ৰয়োজনীয়তা আৰু ইয়াৰ সাম্প্ৰতিক অৱস্থাৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।

Explain the importance of SSA Scheme and its present scenario in the rural areas of India.

- (c) সংবিধানৰ 73তম সংশোধনী অনুসৰি ভাৰতৰ গ্ৰাম্য উন্নয়নত পঞ্চায়তীৰাজ ব্যৱস্থাৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

According to 73rd Amendment, discuss the role of PRIs in rural development of India.

- (d) গ্ৰাম্য অঞ্চলৰ মহিলা আৰু শিশুৰ স্বাস্থ্যৰ উন্নয়নৰ বাবে চৰকাৰে গ্ৰহণ কৰা পদক্ষেপসমূহ আলোচনা কৰা।

Discuss the steps taken by the government for the improvement of health status among rural women and children.

- (e) সামূহিক উন্নয়ন সংগঠন বুলিলে কি বুজা? অবাৰিত গ্ৰাম্য উন্নয়ন আৰু সামূহিক উন্নয়ন সংগঠনৰ মাজৰ সম্পৰ্ক ব্যাখ্যা কৰা।

What is CBO? Explain the relation between CBO and Sustainable Rural Development.

- (f) ভাৰতৰ সমবায় আন্দোলনৰ তাৎপৰ্য কি? গ্ৰাম্য অৰ্থনীতিত সমবায় বজাৰ ব্যৱস্থাৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

What is the significance of cooperative movement in India? Discuss the role of cooperative marketing in rural economy.

- (g) ক্ষুদ্ৰ বিত্ত প্ৰতিষ্ঠান কি? ক্ষুদ্ৰ বিত্ত প্ৰতিষ্ঠানৰ উদ্দেশ্যসমূহ কি কি? ক্ষুদ্ৰ বিত্ত প্ৰতিষ্ঠানে গ্ৰামোন্নয়নত সহায় কৰিছে বুলি তুমি ভাবানে? আলোচনা কৰা।

What are the microfinance institutions (MFIs)? What are the objectives of MFIs? Do you think that MFIs have helped in the development of rural areas? Discuss.
